

Kopīgais Latvijas Republikas un Lietuvas Republikas tieslietu ministru paziņojums
“Patiesība un taisnīgums okupācijas un agresijas upuriem”

Rīgā, 2025. gada 9. maijā

Mēs, Baltijas valstu Latvijas Republikas un Lietuvas Republikas tieslietu ministri,

- atsaucoties uz Otrā pasaules kara traģisko mantojumu un mūsu nemainīgo apņemšanos ievērot starptautiskās tiesības, taisnīgumu un cilvēka cieņu;
- atzīmējot Eiropas dienu un Šūmaņa deklarācijas 75. gadadienu, kas simbolizē mieru un vienotu Eiropu;
- nosodot Krievijas Federācijas turpināto agresijas karu pret Ukrainu;
- apstiprinot Baltijas valstu, kuras pēc Otrā pasaules kara beigām tika prettiesiski okupētas, suverenitāti, neatkarību un teritoriālo nedalāmību;
- atzīstot, ka patiesība, atmiņa un nesodāmības novēršana ir neaizstājami ilgstoša miera priekšnoteikumi Eiropā;
- uzsverot, ka vēstures falsifikācija, dezinformācija un informatīvās manipulācijas ir Krievijas režīma galvenie instrumenti savu netaisnīgo prasību virzīšanai,

paziņojam sekojošo.

9. maijā — dienā, kad Krievijas Federācija plaši svin tā dēvēto “Lielo Uzvaru” — mēs atgādinām starptautiskajai sabiedrībai, cik netaisnīgs bija kara iznākums Baltijas valstīm un kādas bija šī iznākuma ilgtermiņa negatīvās sekas. Nacisma sagrāve Eiropā nenožīmēja neatkarības atjaunošanu Baltijā. PSRS izmantoja pašpasludināto “valsts – uzvarētājas” statusu un paturēja visas trīs Baltijas valstu teritorijas, ko tā bija sagrābusi kā nacistiskās Vācijas sabiedrotā Otrā pasaules kara pirmajos gados, pamatojoties uz Molotova–Ribentropa paktu.

Par šīs okupācijas sekām joprojām nav veikts visaptverošs starptautiski tiesisks izvērtējums. Tāpēc ir būtiski pilnībā identificēt un aprēķināt visus zaudējumus, ko PSRS okupācijas režīms nodarīja Baltijas valstīm. Tas ir mūsu morāls pienākums pret visiem, kas cietuši svešas varas pakļautībā. Baltijas valstu vēsturiskais piemērs spilgti parāda, kādas ir postošas ilgtermiņa sekas, ja tiek ignorētas starptautisko tiesību normas un neatkarīgas tautas uz ilgu laiku nonāk totalitāras imperiālistiskas varas kontrolē.

Mēs vēlreiz apliecinām savu kopīgo apņemšanos apzināt, dokumentēt un aprēķināt okupācijas radītos zaudējumus. Vienlaikus mēs nelokāmi turpināsim atbalstīt Ukrainu tās centienos izmeklēt un fiksēt Krievijas Federācijas šobrīd pastrādātos starptautiskos noziegumus, lai nodrošinātu pilnīgu atbildību saskaņā ar starptautiskajām tiesībām.

Patiesības un taisnīguma meklējumi pauž cieņu apklusinātajām balsīm, aizsargā mūsu valstu suverenitāti un stiprina uz noteikumiem balstīto starptautisko kārtību. Nesodāmība par agresiju šo kārtību grauj un iedrošina turpmākiem pārkāpumiem.

Inese Lībiņa-Egnere
Latvijas Republikas tieslietu ministre

Rimantas Mockus
Lietuvas Republikas tieslietu ministrs

